

ABONAMENTUL:
 PE AN 3 COR. 20 FIL.
 „1/2” 1 „ 60 ”
 „1/4” — 90 ”
IN STREINĂTATE:
 PE AN 6 FRANCI.
 „1/2” 3 ”
 —0—

Numeri singuratici se vând
 în Cluj cu 5 fileri, într'alte
 locuri cu 6 fileri.

Răvașul

INSERTIUNILE
 se plătesc după mări-
 mea locului ce ocupă;
 fiecare cm. □ costă o-
 dată 10 fil., de 2 ori
 8 fil., de 3 și mai multe
 ori 6 fileri.

ADRESA:
 „RĂVAȘUL”
 CLUJ, — KOLOZSVÁR
 6. JÓKAI-UTCZA 6.

Redactor resp.: Dr. IULIU FLORIAN

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. F. DĂIANU

Sărbările dela Sibiu.

II.

Esposiția Asociațiunii.

Cea ce a umplut toate pauzele în cursul celor zece zile de sărbare și a fost titlul de atracțiune pentru cei mai mulți, cari din depărtări mai mari sau mai mici s'au pornit spre Sibiu, a fost desigur cea ce oficial se numia foarte pe lung: *Esposițiunea etnografică și istorică-culturală.*

Idea acestei esposiții, ca toate ideile bune, a răsărit cam târziu în capul celui ce a iscodit-o, dar și mai târziu, abia în Maiu, a ajuns la cunoștința publicului mare. Planul ei, cum s'a publicat în nr. II. al »Analelor» Asociațiunii, (acest nume reamintește Analele Academiei) a fost foarte frumos, aproape desevirșit. Nici »Regulamentul esposițiunii» cuprinzând 12 art. cu mai mulți paragrafi, nu lăsa nimic de dorit. Se știe doar de mult, că în chestii de regulamente, proiecte de regulamente și tot felul de alte proiecte, cărmuirii Asociațiunii și mai ales prim-secretarul, sufletul ei, sunt mari meșteri. Decât că dela proiect până la realizarea lui este o bună cale; o cale în tot casul mai lungă, decât lungimea biroului cu masă verde și cu covoare moi, pe care de atâtea ori trebuie să-l măsore un secretar în fiecare zi. Calea aceasta duce dela Sibiu departe peste toată țara veche a Ardealului, Banatului, Selagiului și cum s'a mai numit acest bun pământ cu rea tocmeală, care este locuit de Români. Nu era destul ca proiectul, votat în ședința din 29 Aprilie a. c. a comitetului central, să se publice, abia în cursul unei luni, în ziare și să se pună la dispoziția directorilor de despărțăminte. Nici decum nu! Abia aici avea să se înceapă munca cea grea, de a cutriera în persoană sau prin oameni de încredere și pricepere, dar mai ales în persoană, toate satele, a cerceta toate bisericile, singurele locuri, unde sunt lucruri vechi de ale noastre, a cerceta toate casele mai de samă, mai ales unde locuiesc femei harnice de război, ori istețe la ac și la cusut, și apoi a întreba și a știrici după tot felul de scrisori, zapisuri vechi, ori după mânăstirute uitate, cetățui ruinate, și alte urme ale unor întâmplări și fapte istorice.

Presupunând la toți directorii despărțămintelor tot zelul înflăcărat pentru cauză, care nici nu l'au văzut, nici nu l'au simțit dela centru, întreb: cât timp ar fi trebuit pentru a pregăti, cum se cuvine, o esposițiune, care să fi putut răspunde pe deplin pretențiosului și mult făgăduitorului titlu, ce i-s'a dat modestei esposiții a Asociațiunii?

Premitem acestea, nu pentru a critica, aceasta ni-se pare superfluu, ci pentru a putea constata, că esposiția »Asociațiunii» a întrecut așteptările legitime a celor ce-și dedeau samă despre scurțimea timpului și insuficiența modului, cum s'a pus la cale. Ear faptul acesta constituie un nou titlu de cinste a acestor buni oameni ai noștri de pretutindeni, cari la ori ce apel, la ori ce plan — pripit ori nepripit — răspund cu cea mai mare culanță, așa zicând cu toată inima lor bună românească. Și bine fac. Nu fac însă bine aceia cari abuzează de aceasta bunătațe și espun la atâtea desiluzii — de multe feluri — pe acești buni Români, cu inimă mare, cărora este a se mulțumi tot succesul atâtor întreprinderi și făpturi publice românești. E primejdios a ne prea

încrede totdeauna tot numai în acest cald entuziasm al inimilor bune românești și în scelaș timp a neglija totdeauna și datorințele noastre și recunoașterea meritului celor, ce aproape singuri îl au.

Intru adevăr e de admirat câte lucruri, multe și rari și prețioase s'au trimis la aceasta esposiție în timp așa de scurt, în ciuda atâtor inconveniente supărătoare și fără să fi lăsat să lucreze în inimi vr'un alt motiv obicinuit la astfel de lucruri, cum sunt *premiile*, decât numai pur și simplu dragostea curată și obiectivă a cauzei noastre românești.

* * *

Ori cât de mult a produs entuziasmul sacru al celor puțini duni, în cauza esposiției, trebuie înse să însemnăm, că ea a fost totuși foarte departe, de cea ce s'a desemnat, ușor și frumos, în proiectul, numit »programa» esposițiunii, în biroul elegant al Asociațiunii. Proiectul acesta prevedea nu mai puțin ca 37 secțiuni, cu mai multe subîmpărțiri. De fapt însă unele secțiuni, ca I—II, IV—V, VII—XV, XXXIV au lipsit și totuși rămân în nimica având, au dispărut printre alte secțiuni. Astfel, după cum a reușit, cam 4 secțiuni au fost mai complete despre cari se și poate vorbi în deosebi, nu înse amenunțit.

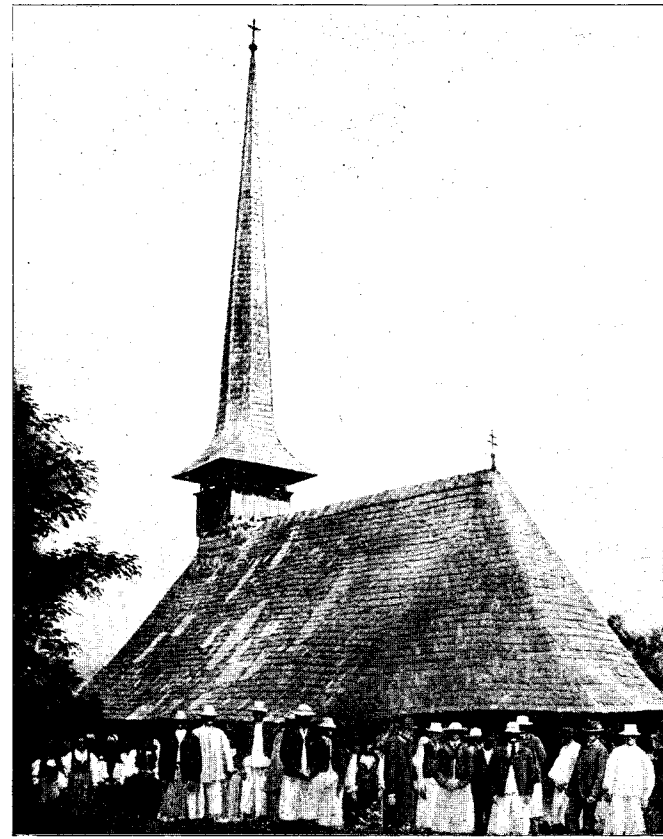
Pentru ca să fi putut omul cerceta cum se cuvine esposiția — și abia atunci s'ar fi putut descrie cum se cade — ar fi trebuit să nu lipsească nici decum un *catalog* — lucru foarte esențial la orice esposiție. Acest catalog a lipsit total. Pe unele obiecte erau puse ședule cu însemnări, adevărat, dar pe multe nu era nimic, ba și unde erau unele cu greu se puteau ceti din mai multe pricini. Un catalog numerotat, complet, cu note cât se poate de cuprinzătoare, — a lipsit, ca atâtea alte cerințe, și astfel cei mai mulți vizitatori au trecut prin esposiție, ca printr'o panoramă cu multe galerii, câștigându-și o impresie oare care vagă, generală, care se șterge curând, și nu lasă nici un profit sufletesc bietului om, care s'a oboșit încordându-și privirea atâtea ceasuri de arândul.

Puțini, foarte puțini, vor fi fost aceia, cari să fi învins lipsele arangementului cu propria lor stăruință de fier, și să fi studiat, cât decât, aceasta esposiție. Doar d-l Iorga a făcut ceva în aceasta direcție, petrecând în mai multe rânduri în esposiție, și cercetând amenunțit, cu un privilej special, toată esposiția. Domnia Sa ne ar putea spune mai mult despre ea, ca unul care a profitat de sigur mai mult decât ori-care altul din ea.

Secția etnografică.

Pe cum esposiția a fost miezul sărbărilor și și obiectul atențiilor, astfel secția etnografică a fost miezul esposiției și obiectul admirației noastre a tuturor. Ea a fost podoaba adevărată a casei Asociațiunii; ea i-a dat caracterul propriu românesc și a suplinit astfel cea ce i-s'a luat din vechea numire tipică de *Casă națională*.

Dacă poporul țeran, adevăratul popor român, a lipsit dela sărbările acestea mari, — și durere a lipsit aproape de tot — apoi partea aceasta a esposiției, concretisarea etnicului românesc, a suplinnit absența poporului nostru viu și vial. Toată

Biserica din Jucul-de-jos.

(În care tatăl lui G. Baritiu a slujit ca preot gr.-cat.)

vioiciunea coloritului, care înviează viața surie, simplă, a țaranului, a strălucit necontentit în aceasta parte a esposiției, căreia seamen nu i-se găsia decât în partea bisericească a esposiției, în care deasemenea s'a marcat o notă fundamentală a caracterului nostru etnic, nota religioasă, care la noi aproape se contopește cu cea națională.

Dacă secția aceasta se numea *etnografică*, numirea era arbitrară. Arangearea ei nu s'a făcut după sistemul etnografiei, ci după gustul personal al unei doamne cu bun gust, căreia toate jurnalele iau recunoscut și relevat meritele, câștigate cu arangearea acestei părți, cea mai largă, a esposiției. Tocmai de aceea, ne asociem și noi la laudele unanime și ne abținem de critice, cari numai față cu factorii publici ai Asociațiunii ar avea loc.

Constatăm deci, că frumseța și strălucirea esposiției a fost cea parte, care și-a împrumutat frumseța dela isvorul frumșetii noastre a tuturor: *dela poporul nostru*, pe care înse ar trebui nu numai să-l privim, ci să-l și iubim.

Ca să-și facă omul o icoană, cât de palidă despre aceasta secție, iată, după »Unirea» (Nr. 36.) cam ce s'a însemnat din ea:

»Deși multe ținuturi românești n'au fost de loc, sau foarte puțin reprezentate, a fost fără îndoială cea mai bogată, în deosebi ce privește portul țărănesc și industria de casă, care formează un titlu recunoscut de mândrie al poporului nostru, căci pe lângă chiliile din etajul I. al palatului Muzeului, menite anume să cuprindă muzeul permanent, obiectele de interes etnografic, au ocupat mai multe încăperi din Internatul »Asociațiunii» și localul școlii elem. de fete a Reuniunii femeilor române, iar unele în lipsa de încăperi au putut fi expuse numai în curtea »Asociațiunii».

Ce privește portul și industria de casă s'a distins în prima linie Reuniunea femeilor române din Sibiu, cea din cott. Hunedoarei și Reuniunea agricolă din cott. Sibiului.

În chilia I. din etajul I. al Muzeului, având părății decorați jur-împrejur cu covoare de toată frumseța, dovezi ale dibăciei femeii române, găsim aranjate la stânga pe o masă: cămăși femeiești

Moldovei Varlaam la catechismul calvin al lui Răkoczy); Poslanie sau dreaptă credință a păcii dragostii și uniunii. Prin carele cu drept dovediri cei uniți se mântuesc de hulele carele lor li-se aruncă. Iară neuniții nici iritici a fi nici schismatici mai ales în neamul românesc a nu se putea aeve zice, se arată. Vienna. Iosif de Curtvec, tipograful împărațesc 1787. Pentru a neamului românesc folos și mângăiere, cu descoperirea punctumurilor, carele aduc desghinare».—Apoi: Sicriul de aur, de la Sebeșul-săsesc (1683) și o întreagă esoposție de manuscrise din acea epocă glorioasă a vieții noastre, care a deschis pentru toate veacurile cartea cea mare a istoriei noastre. Samoil Clain, care a dat de o dată cu istoria bisericii române și «Logica prefăcută de el la 1781 este pus alătura de ceialți contemporani ai sei, cari în însuflețirea ce'i stăpâna, au umplut lumea românească de cărți și de teorii, cari aveau să aducă atâta bine vieții culturale românești de mai târziu. Dintr'un colț al salei privește blând la cei din jurul seu chipul blajin al lui G. Șincai, ear' de altă parte chipul sfâșiat al episcopului Inochentie Clain. În împrejurul lor cărți și eară cărți de ale harnicilor canonici și preoți din trecut și de astăzi.

Intre cele mai nouă s'a pus și una care-și avea locul între cele de acum 40 de ani și pe care a fost fără îndoială o greșală, o mare și neiertată greșală, că s'a pus anul 1905. E Liturgierul ce se tipărește tocmai acum la Blaj și care se deosebește — afară de litere — de tot ce se tipărește în Blajul modernizat și desbrăcat de haina strămtă a unor principii așezate în muzeul de anticități. E cea din urmă învingere a teoriilor vechiaceasta carte, care totuși trebuia să fie luat altă față, decât cea veche și să se fi dat și bisericii cărți rituale conform gradului de cultură de astăzi. Eată câteva aënduri din acest Liturgier: Că tae se cuvine toata marirea, onórea și inchi naciunea. Fă, să înceteze desbinările bisericilor, stinge interătăerile pagănilor; resculările ereselor de grabu le împrăștie cu puterea sântului tēu Spiritu (pg. 177). Alătura de această carte se află cărțile și chipul lui Cipariu, ale canonicului Bunăa etc. Biblioteca »Unirei«, colecția »Unirei« și alte multe cărți tipărite frumos și elegant în tipografia din Blaj. Pe o masă se află antimise vechi dela anul 1731, 1751, 1773, 1801, 1833, 1837, 1844, și 1857. Merită a fi amintită peana de aur a lui Barițiu și calimărul lui G. Șincai, precum și uriașul Vultur (covor) țesut pe seama catedralei din Blaj de 60 de femei maramureșene, care e o minune de țesătură. Tot aici se mai află și o indulgență dela patriachul Ierusalimului Chrisant, în care iartă toate păcatele unui anumit Ioan Sancutas (?), precum și nenumărate documente despre gimnasiul din Blaj, viața bisericească, susținerea școalelor, denumirea de metropoliți — și un număr nesfârșit de fotografii frumoase de biserici, școale, bărbați însemnați. Intreaga secțiune e de așa, încât fie-care poate să învețe mult din ea.

Secția băncilor.

Secția cea mai desăvârșit arangeată a fost a băncilor. Descrierea acestei părți a esoposției o împrumutăm de la cei mai competenți, confrății dela »Revista Economică« unde a fost spusă astfel:

»Dealungul păreților acestei săli s'au instalat stelaje, pe cari au fost așezate tablourile grafice ale celor 76 institute de credit, cari au participat la esoposțiune, tablouri cari au prezentat pentru fie-care institut aparte dezvoltarea ramurilor de afaceri dela înființarea băncii până la 31 Decembre 1904. În acest scop s'au tipărit table grafice, în cari linii de diferite colorii au arătat creșterea din an în an a împrumuturilor, a depozitelor, a averii propriie, a reescontului, a profitului, a rezervei de efecte, a realităților, a dividendei etc. Câte 4 discuri colorate au arătat, după stările de la 31 Decembre 1904, cuota împrumuturilor cambiale, hipotecare, și de altă natură; apoi părțile averii propriie (capital social, fonduri de rezervă, fonduri de pensuni), mai departe profitul curat realizat în decursul anilor de gestiune și distribuirea lui între acționari, funcționari și membrii din direcțiune și comitetul de supraveghiere, și în fine partea ce a luat-o statul din acest profit în formă de contribuțiune și ce s'a dat pentru scopuri culturale și de binefacere.

Aceste table au fost lucrate după acelaș formular pentru 73 institute; numai pentru cele 3 bănci mai mari, »Albina«, »Victoria« și »Ardeleana« au trebuit să se compună table aparte.

Afară de aceste tablouri speciale, au fost espuse și 3 tablouri mari generale, cari au prezentat datele înșirate, pentru totalitatea celor 76 bănci participante, și anume un tablou al activelor și pasivelor, al doilea al profitului și pierderii, și al treilea al rezultatelor realizate până la finea anului trecut. Aceste tablouri, cari au atras atențiunea deosebită a visitorilor, au fost pentru toți aceia, cari au putut înțelege elocuența liniilor și

cifrelor prezentate, o dovadă eclatantă a vitalității și solidității institutelor noastre de credit și a publicului care le susține.

Cu satisfacțiune reproducem aici cuvintele unui însemnat om de stat român, care privind liniile progresive ale acestor tablouri, ni-a zis: »Aceste curbe nu sunt curbele unui popor în decadentă; ele mă fac să plec liniștit asupra viitorului Românilor din aceasta țară!«

Deasupra tablourilor grafice păreții au fost acoperiți cu un număr mare de fotografii ale caselor, ale membrilor direcțiunii și ale corpurilor de funcționari dela diferitele noastre bănci; mai ales tablourile cari prezentau grupurile de țărani ce conduc unele dintre institutele noastre de credit, au fost privite cu interes deosebit. Locul de frunte între aceste fotografii l'a ocupat portretul primului president al »Albinei«, al domnului *Alexandru Mocsonyi* și al primului director al acestui prim institut românesc de credit al fericitului *Visarion Roman*.

Un dulap acoperit cu sticlă a prezentat o colecțiune de acțiuni dela băncile românești, iar pe câteva mese au fost așezate publicațiunile băncilor: orgănul lor de publicitate »Revista Economică«, »Anualele« lor, »Biblioteca băncilor«, și alte edițiuni, rapoarte și tipărituri ale institutelor noastre de credit.

Obiectul, care a atras asuprași atențiunea visitorilor în măsura cea mai mare și care neîntrerupt era incunjurat de un număr mare de spectatori, a fost harta băncilor române, așezată pe o masă mare în mijlocul sălii. Această hartă presenta teritoriul comitatelor țării lucuite de Români, și la fie-care localitate în care se află sediul unei bănci românești, se ridica o piramidă, care în partea ei aurită arăta depozitele administrate de institutul respectiv, iar în partea colorată în argint presenta averea proprie a băncii, denotând fie-care centimetru al înălțimei piramidelor suma de 100,000 coroane.

Piramida »Albinei«, de înălțime de circa 1½ metru domina terenul, ear' după aceasta se impunea a »Victoriei« din Arad și a »Ardeleanei« din Orăștie, în părțile bănățene se distingeau piramidele »Lugoșanei« »Orăvicenei« și »Timișenei« etc., în cele ungurene a »Bihorenei«, ear' în Transilvania a »Patriei«, a »Economului«, a »Someșanei«, a »Silvaniei«, a »Bistrițanei«, etc. A fost remarcată în deosebi desimea băncilor române pe teritoriul fundului regiu și în părțile nordice ale Transilvaniei, distribuțiunea lor proporțională în Banat și numărul lor restrins în părțile ungurene.

Cu un cuvânt: această sală, care a format una dintre cele mai interesante și de la început a devenit una dintre cele mai populare părți ale esoposțiunii, și a fost aranjată sub conducerea dlor C. Pop și Dom. Rațiu, dintre cari cel din urmă a servit publicul visitor și cu toate informațiunile necesare, — ne-a prezentat un tablou pe cât de elocvent pe atât de îmbucurător al începuturilor noastre economice-financiare și a format în ochii numărului mare de visitori din toate țările locuite de Români un titlu de deosebit merit și de laudă pentru băncile noastre. În general s'a exprimat dorința, ca aceasta sală, în forma care s'a prezentat, să se încorporeze și esoposțiunii naționale ce se va aranja în anul viitor în București, și credem, că cercurile competente nu vor întârzia a se conforma acestei dorințe.

Salutul d-lui Mocsonyi.

Drept încheiere a acelei părți din acest raport care privește strict *Asociațiunea* credem că nimic nu poate fi mai potrivit și mai prețios, ca acel cuvânt magistral, pe care i-l'a adresat din depărtare președintele de onoare al »Asociațiunei«, dl *Alexandru Mocsonyi*, bărbatul cel mai de înaltă valoare și de sigur cel mai respectat la noi, Români din aceasta țară.

Adunarea a primit acest cuvânt cu un entusiasm asemenea aceluia ce l'a stărnit nuntiuul sosit dela Maiestatea Sa Impăratul și Regele nostru.

Eată cuvântul:

Onorată adunare generală! Domnule president! *Asociațiunea* serbează de astădată o serbare rară și — amăsurat pregătirilor în stil mare făcute — chiar grandioasă: Inaugurarea festivă a muzeului nostru istoric și etnografic.

Muzeele se rangează în categoria institutelor culturale mai înalte. Intemeierea unor ase-

menea institute constitue un eveniment important și înseamnă în viața culturală a popoarelor cu drept cuvânt o istorică piatră de demarcare, căci dovedește, că s'a trezit deja interesul și pentru trebuințele culturale mai înalte. În măsură potențată revine însă aceasta importanță istorică a serbării noastre inaugurale, după-ce poporul nostru se află încă așa zicând pe pragul culturii sale naționale.

Firește nu din vina sa!

Nu există doar în patria noastră popor, care ar fi avut o luptă de existență atât de grea ca poporul român. Veacuri pline de vifore și furtuni au apăsă cu greutate de plumb asupra acestui popor. Părăsit de lamura elementelor sale conducătoare, aruncat secolii dearëndul fără apărare în calea valurilor devastatoare ale popoarelor barbare și — prin uniunea fără păreche în istorie, a celor trei națiuni compatriotice ale sale — desbrăcat până la nuda existență chiar și de dreptul seu de om, a căzut acest popor pentru un alt șir de secolii în stare de letargie națională.

Dar dacă acest popor cu toate aceste s'a trezit din somnul seu secular prin zorile erei libertății popoarelor, înviat, ca și din morminți din ruinele medievale la viață nouă în neștirbită integritate a individualității sale naționale, ca inspirat de schinteia divină a conștiinței sale naționale să pornească cu putere juvenilă pe căile culturii moderne: apoi este aceasta o probă eclatantă a vitalității indestructibile a acestui popor, a unei vitalități, care ne luminează acum din noaptea întunecoasă a aceluia trecut posomorit ca și o stea strălucitoare și mult promițătoare, căci în aceasta vitalitate indestructibilă residă puterea elementară a aspirațiunilor noastre naționale culturale.

Ear în legitimitatea incontestabilă a acestor aspirațiuni zace puterea lor morală. Căci, iarăși putem zice, că în patria noastră și poate chiar departe peste marginele ei nu există popor, ale cărui aspirațiuni culturale ar fi mai legitime, decât cele ale poporului român. Nu există aspirațiuni mai inofensive decât acestea; nu există aspirațiuni de cari ar sta mai departe ori ce tendințe agresive, decât acestea. Nu în sarcina altora, nu cu vătămarea și păgubirea drepturilor și libertăților altora, ci numai cu mijloacele propriului fond de viață voim să realizăm aceste aspirațiuni, respectând strict toate stăruințele legitime ale altora reclamând însă și pentru noi aceeași respectare a stăruințelor noastre similare; voim a realiza aceste aspirațiuni ale noastre, nu numai în propriu nostru folos, ci și spre binele și mărirea patriei. Și legitimitatea unor asemenea aspirațiuni este negreșit incontestabilă.

Ei bine un popor de o asemenea vitalitate și cu aspirațiuni de o asemenea legitimitate poate privi liniștit cu credință în viitorul seu. Și — sunt convins — că poporul român, pe lângă toate greutatețile firești, împreunate cu aceasta mare problemă culturală și în ciuda diferitelor piedeci artificiale încă existente, va da înainte din succes în succes, amăsurat împrejurărilor, când mai repede, când mai încet, dar totdeauna cu pas sigur.

Unui asemenea succes frumos este dedicată și aceasta frumoasă și importantă serbare.

Un succes este acesta, care doar ne îndreptățește a spera și alte succese. Dar nu din singuraticile succese — ori cât de îmbucurătoare ar fi ele — ci din credința în D-zeu și din iubirea de neam își trage poporul român nădejdea într'un viitor mai frumos. Și aici se confirmă de nou adevărul concepției creștinești, că din credință și iubire resare nădejdea.

Planeze deci genii acestor virtuți cardinale creștinești și asupra serbării noastre inaugurale și când acești genii cu bătaia aripelor lor aduc în vibrare atmosfera națională, resimtă cu nobilă însuflețire toate inimile românești — ori unde s'ar afla — aceste vibrațiuni, căci serbarea aceasta este — o serbare națională istorică.

Eu însă — deși spre marea mea părere de rău reținut prin debila mea sănătate — sunt cu tot sufletul în mijlocul d-voastre.

Birchiș, August, 1905.

Alex. Mocsonyi.

a delegaților români a cercurilor electorale» — întocmai ca și la 10 Ian. n. 1905. Față de aceasta conferență, din punctul nostru de vedere n'avem de zis nimic alta, decât ceea-ce am zis la 10 Ianuarie.

După cum se aude conferența dela Sibiu va fi oprită de autorități.

Vești bune dela — Gherla !

Ni-se comunică următoarele îmbucurătoare fapte. Este cunoscută intervenția violentă și de sigur nu tocmai prietinoasă a inspectorului scolastic Staucesek în afacerile preparandiei diecesane din Gherla, pe urma căreia din 50 candidați numai 6 (zi șase) au isbutit să facă examenul de calificare. Ne-a fost rușine, că nu a fost cine să întimpine cum se cade acest amestec, care trece peste toate marginile. Acum înseamnă un bine, ca urmare prin reacțiune a acestei violențe. Factorii, hotărâtorii și-au propus să mântuie preparandia reorganizându-o. Un profesor nou, a-nume calificat, Anton Domide, a fost angajat la preparandie. Doi profesori români dela gimn. de stat din loc, Dr. Ioan Nicoară și Iuliu Karșai, au fost angajați ca profesori suplenți cu câteva oare (rămânând firește tot la gimn. de stat), iar doi teologi distinși au fost trimiși la Cluj pe speșele diecesei, ca ascultători la facultatea filosofică, pentru a se pregăti de profesori anume la preparandie.—

Director al preparandiei în locul măriei sale canonicul Bene a fost denumit Dr. Petru Fabian, profesor de teologie.

CĂRȚI NOUE ȘI REVISTE

— **Luceafărul.** Anul IV. Budapesta, 1 Sept. 1905. Nr. 17. Cuprins: Oct. Goga — Rugăciune (poesie); Oct. I. Tăslăuanu — Sărbările dela Sibiu (I); A. Seca — Toamna (poesie), Andreiu Bârșeanu (biografie); Scrisori Romane (II) — Dului Zamfirescu; Z. Bârșanu — Căntece (poesie); I. Agârbiceanu — Dragoste veche (schită); Dr. I. Borcia — Eminescu și Teatrul. Coverta din numărul de față, ce înfățișează »Muzeul național« din Sibiu, e de toată frumusețea și tot așa sunt și celelalte ilustrații. Poesia »Rugăciune« de tinerul măstru Goga, atinge accente puternice. E așa de drag, așa de încântător versul și graiul acestui nou proroc al nostru, de îți vine să sorbi cu sufletul ce scrie. Raportul d-lui Tăslăuanu despre sărbările dela Sibiu, e o dare de samă critică, așa cum ar fi trebuit să fie toate rapoartele date în vileag din acest prilej.

— **»Sămănătorul«.** Anul IV. Nr. 35. 28 Aug. a. c. Cuprinsul: N. Iorga — Sărbările dela Sibiu (sfârșit); Ioan Borcia — Mângâierea cea din urmă (după Körner); Vasile Pop — Victimele datoriei (fragment din romanul »Domnița Viorica«); Ion Drăgănescu — Indoială (poesie); Al. Th. Stamatide — Marina (poesie); M. Sadoveanu — Floare ofilită (roman). Cronică de N. Iorga și I. Scurtu.

— **Dela țară** de I. Agârbicean. Budapesta. Institut tipografic și de editură »Luceafărul«. 8° 154 pag. Prețul 1 cor. 50 fil. Cei ce se obicinuesc să citească »Luceafărul« au putut să vadă și să guste de multe ori schițe și nuvele iscalite de autorul acestei cărți. Schițele din aceasta carte retipărită din »Luceafărul«, îl înșiră, pe cel ce le scrie, prin limba în care le toarnă și mai vîrtos prin obiectele, cari le tractează, între scriitorii apărținători curentului nou și românesc, căruia îi dorim stăpânire. Suntem în credință, că vremea și neîncetata și amănunțita indeletnicire cu literatura, îl va pune între prozatorii de samă ce-i avem.

— **Aritmetică** pentru școlile medii, prelucrată de Aurel Ciortea, profesor, după Dr. Beke Manó. Editura librării Ciurcu, Brașov, 1905. 4° 271 pag. Prețul 3 cor.

— **Iaponia.** Mihail Gașpar. Lugoj, 1905. Prețul 1 cor. 50 bani, 8° pag. 82.

Posta Redacțiunii.

— **Reșița.** E drept, cu abonamentul sunteți în rând. Faceți parte dintre puținii, cari și-au plătit foaia. A fost o greșală la mijloc.

— **Turda.** On. »Arieșana«. Același răspuns.

Făt-Frumos. Numeri singuratici din frumoasa revistă se pot căpeta la Tipografia »Carmen« din Cluj. Tot acolo se pot face și abonamente. Un număr costă 30 bani.

455 număr.

1905. végrh.

Árverési hirdetés.

Alúlirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvár vidéki kir. járásbíróóság 1902 évi Sp. III. 116/3 számú végzése következtében Dr. Francu Amos kolozsvári ügyvéd által képviselt az »Economul« hitelintézet javára Nedesán Todosi és tsai fejrđi lakosok ellen 400 kor. s jár. erejéig 1904 évi január hó 4-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1560 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: 4 db tehén, 2 db tulok, 2 db szekér, 2 db kocza sertés 14 db malacczal, 3 szekérnyi széna és 4 db juh nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kolozsvár vidéki kir. járásbíróóságnak 1902-ik évi V. 1067/2 számú végzése folytán 400 kor. tökekövetelés, ennek 1901 évi február hó 1 napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 107 kor. 80 fillérben bíróilag már megállapított költsédek erejéig Fejérd (Felek farkán) a végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközzésére 1905. szeptember hó 23 napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alúl is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt 1905 évi szeptember hó 4.

Dupschek Ignác s. k.
kir. bir. végrh.

Szám 10971/1905. tkvi.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNYI KIVONAT

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az »Economul« hitelintézet és takarékpénztár végrehajtatónak Gokán luon és társai végrehajrást szenvedők eleni 11505 kor. töke s járulékaí iránti ügyében az árverést elrendelte a kolozsvár vidéki királyi járásbíróóság területén lévő Fejérd községben és határan fekvő következő ingatlanokra, illetve birtok jutalékokra: a) a fejrđi 68. sz. tjkvben A. I. 1.—6. rend 98. 99. 1292. 1439. 1809. 1810. 2027. 2445. 2446. hrsz. ingatlanból Gokán luonné sz. Pásk Máriát B. 11. szerint megillető 6/20 részbeni jutalékra a Gokán luon javára C. 26. alatt bekebelezett életfogytiglani lakás, tartás és ellátás iránti kikötményi jog fenntartásával 178 kor. becsértékben; b) a fejrđi 229. sz. tjkvben A. I. 1. 2. 4. 9. rend 204. 205. 438/1. 439/1. 599. 601. 650. 651. 1716—1742 2060. 3115. 1963/2/ 1964/2 hrszú ingatlanból Poputia Iliáné sz. Gokán Veronika, Gokán luonné sz. Pásk Mária B. 5. 10. 19.. 29. alatti 48/120 részbeni jutalékára — a Gokán Szimionné sz. Campián Dochtia javára C. 4. és a Gokán luon javára C. 26. alatt bekebelezett kikötményi jog fenntartásával 3246 kor. becsértékben; — c) a 198. sz. tjkvben A. I. 2 és 4. rend 1850. 1851. 2491. 2492. hrsz. ingatlanból Gokán Togyer, Gokán Veronika férj. Poputia Iliáné és Gokán luonné sz. Pásk Mária B. 6. 8. 21. 22. 30. sorsz. alatti 29/120. részbeni jutalékra a Gokán luon C. 36. alatti életfogytiglani lakás, tartás és ellátás iránti

kikötményi jogának fenntartásával 22. kor. becsértékben; d) a 101 sz. tjkvben A. I. 1. 4. 5. rend 438. 439. 3114. 444. 445. hrszú ingatlanból Gokán Veronika férj Poputia Iliáné, kk. Gokán Flora, Lukretia, Viktoria, Veronika B. 13. 21—24. alatti 1/6 részbeni jutalékra 128 kor. becsértékben; e) a 398. sz. tjkvben Gokán luonné sz. Pásk Máriának A + 1. rend 1927—1929 hrszú ingatlanból a B. 2. alatti felerészbeni jutalékra 91 kor. becsértékben; f) a 409 sz. tjkvben A + 1 rend 2042. hrszú ingarlanból Gokán Juonné sz. Pásk Mária B. 2. alatti 1/8 részbeni jutalékra 10 fillér becsértékben; g) a 436. sz. tjkvben A. + 1. 2. rend 1435. 2017. hrszú ingatlanból a Gokán luonné szül. Pásk Mária, Gokán Togyer, Gokán Veronika férj. Poputia Iliáné B. 3. 5. 13. 14. 20. alatti 174/720 részbeni jutalékra a Gokán luon javára C. 20. alatt bekebelezett életfogytiglani lakás, tartás és ellátás iránti kikötményi jog fenntartásával 8 kor. becsértékben; h) a 406 tjkvben Gokán luonné szül. Pásk Mária nevéen álló A. + 1 rend 3080—3082 hrszú egész ingatlanra 89 kor. becsértékben mint ezennel megállapított kikialtási árban és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok, illetve birtokjutalékok Fejérd községben 1905 október hó 31-ik napján délelőtt 10 órakor a Fejérd község elöljárósági irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alúl is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsáranak 10%-át bánatpénzül készpénzben vagy az 1881:LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Kolozsvárt 1905 évi június hó 26.

Ádám s. k.
kir. tszéki albró.

456 szám.

1905 végrh.

Árverési hirdetés.

Alúlirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszéknek 1905 évi V.8394 polg. számú végzése következtében Dr. Francu Amos kolozsvári ügyvéd által képviselt az »Economul« hitelintézet javára Pap József és társa szucsáki lakosok ellen 145 kor. s jár. erejéig 1905 évi augusztus hó 3-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 700 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: 14 szekérnyi széna, 50 kalangya buza és 1 ló szekér nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kolozsvár vid. kir. járásbíróóság 1905 évi V. 604/2 számú végzése folytán 145 kor. tökekövetelés, ennek 1904 évi október hó 1 napjától járó 6% kamatai, eddig összesen 76 kor. 90 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Szucsákon a végrehajtást szenvedő lakásán 1905 évi szeptember hó 19-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alúl is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. tcz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt 1905 évi szeptember hó 4.

Dupschek Ignác s. k.
kir. bir. végrh.

Cui îi place să-și îmbrace copii frumos să cumpere haine frumoase și ieftine dela Stein S. és Trsa, deposit de haine pentru copii, Cluj, Mátyás király-tér Nr. 1.

Haine pentru fetițe dela 1—14 ani cu 1 fl. și mai sus. — Haine pentru băieți 1—14 ani 1 fl. și mai sus. — Căputuri 1—14 ani dela 2 fl. în sus. Pălării, capișoane, șurțe, rochițe, albituri, ciorapi în mare alegere. — Aci să pregătesc corsete după măsură în cele mai noue forme. (79) 10

»SĂMĂNĂTORUL«

Revistă literară săptămânală. — Anul IV.
Apare în
București. Strada Regală Nrul 6.

Esemplarul: în țară 20 bani; în străinătate 25 bani.

Abonamentul anual: în țară 10 lei, în străinătate 12 lei.

In atențiunea miresei!

Serviciu de porțelan de Karlsbad, minunat executat, colorat, complet pentru 12 persoane de la 15 fl. în sus. — Serviciu de sticlărie pentru 12 persoane 33 bucăți 2 fl. 95 cr.

Lampe, atârând, cu eigă 3 fl. 95 cr. Serviciu de tee și cafea 2 fl. 80 cr. — 3 fl. Obiecte de argint de china — Daruri ocazionale — rame pentru icoane, lampe de grădină, etc. în prețurile de fabrică.

La comanda din provincă mă rog a însemna cea din urmă stațiune de tren.

Somlyai, Succesorul **Müller.**

magazin de sticlărie și porțelanerie
Cluj, Kossuth Lajos u. nr. 4.

NB. Fieștecine dacă cumpără în preț de 10 coroane, primește portretul seu în mărime naturală, cu totul gratis, numai pentru rame plătește 3 coroane. (80) 19—52

50.000 părechi de păpuci

4 păr. pentru numai fl. 2 80

câtă vreme mai ține marfa se vor vinde pentru acest preț de batjocură din pricina cumpărării unei mari masse de ghete. o păr. pentru domni și p. p. dame de piele, brunetă ori neagră, cu șinoare, de prima calitate și cu talpă bine cuită; o păr. p. domni și o păr. p. dame păpuci de modă, cu »paspoil«, foarte eleganti, fasonat cel mai nou, cup-tuși bine pentru iarnă, foarte draguți și ușori de purtat. Mărimea după cm. Toate patru păr. numai fl. 2 80. Trimiterea prin rambursă ori anticipând banii, o face:

Esp. de păpuci a lui S. Urbach
Krakau Nr. 154/K.

Schimbul permis, și banii se returnează la dorință, astfel risicul eschis. (45) 30—

Weisz & Comp.

Atelier și magazin
de haine pentru bărbați și copii.
Cluj, Strada Deák Ferencz nr. 9.

Reîntorcându-mă din călătoriile pentru cumpărările de toamnă, imi iau îndrăzneala de a atrage luarea aminte a p. t. public și părinți asupra prăvălii și magazinului nostru bogat, provăzută cu haine de bărbați și de copii, fiind în stare de a efectul și cele mai delicate comande.

Mare magazin de țesături engleze și scoțiene. Magazin mare de haine gata din pregătire proprie, de blănării și de bunde de oraș și de călătorie, paltoane sport și daneze de piele și alte mărfuri aparținătoare acestui ram.

O singură târguiață de probă poate incredința pe ori-cine despre aceea, că firma noastră e cel mai bun și mai ieftin izvor de cumpărare.

Cu stimă cere părtinirea prețioasă a p. t. public

(82) 1—20

Weisz & Comp.

Cine suferă de **Epilepsie** și stări nervoase, se ceară (nevoie) sgarciuri broșura despre Epilepsie, care se trimite gratis și franco dela »Privil. Schwanen Apotheke,« Frankfurt a. Main. 45 55—.

»Sămănătorul«

Numeri singuratici din esceleanta revistă, dirigeată de N. Iorga, se află de vânzare în fiecare Duminecă la »Răvașul« (Jókai utcza nr. 6).

Mare surprindere!

600 bucăți numai cu fl. 195.

Un orologiu aurit, Anker precis cu catenă potrivită, umbilă punctuos pentru ce se dă garanță de 3 ani, o cravată de mătăsoasă modernă pentru domni, 3 batiste fine, 1 inel pentru domni cu imit. de peatră scumpă, o sugaretă cu chichlimbar, 1 cuțit de busunar cu cele de lipsă, 1 broș pentru dame (noutate), o oglindă minunată pentru toaletă, 1 portmoneu de piele pentru bani, 1 coler de mărgele minunat de frumos, o păr. bumbi de manjete, 3 bumbi de căm. la pept, toate aur Double cu cheia patent, recuisite de scris de nikel, prima, o p. butoni de similiu briliante, 3 obiecte de jux de mare efect hazliu pentru tineri și bătrâni, un draguț album, cu 36 icoane cele mai frumoase din lume, 20 obiecte necesare la coresp. și încă 520 alte obiecte nesmintit de lipsă în casă. **Toate laolaltă cu orologiu — care singur e vrednic banii aceia, costă numai x fl. 95.** Trimiterea cu rambursă ori trimițând banii înainte la casa de export.

S. URBACH, Krakau Nr. 154/K.

NB. Pentruce nu cunvine să retrimite banii, astfel risicul eschis (66) 26—

Magazin special de pălării:

La »Regele Pălăriilor« — A »Kalapkirály«-hoz

(77) Cluj — Piața »Regele Matia« Nr. 17. 19—25

Foarte bogat deposit de pălării din țară și streinătate — pentru bărbați și copii, — cilindre și în chipie de vênat și sport.

Pentru preoțimea orientală tot-deauna se află în Magazin pălării după moda preoțească, moi și tari.

Comandele din provincie se execută punctuos. Trebuie comunicată mărimea capului în centimetri. Intreprindere specială!

☛ Cele mai ieftine prețuri fixe. ☚

FĂT-FRUMOS

REVISTĂ LITERARĂ DIN BÎRLAD
Anul al II-lea.

ABONAMENTUL ANUAL

În țară 6 lei. — Numărul 25 bani.

În străinătate 8 lei. — Numărul 30 bani.

Redacția și Administrația: Strada Speranței 34.

Conținutul următoarelor preparate sunt recunoscut de foarte bune de profesori și medici renumiți,

Senegin contra tusei, răgușelei, durerii de pept, ofitei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutateii de respirat, lungoarei și tusei seci. **Vindecă sigur și repede.** Prețul **1 cor. 20 fl. și 2 cor.**

Caspic unsoare. Contra durerii de oase, podagreii, reumatismului, răcelor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul **1 cor. 20 fl. și 2 cor.**

Centarin. Contra morburilor de stomac, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprindearea de stomac, greața și vomarea, sgarciurile cele mai grele. Leac sigur. Polosește și la curățirea sângelui. Prețul **1 cor. 20 fl. și 2 cor.**

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la morburi secrete, 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons, Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburi, precum palpitatea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de încheierea scaunului numai decât să comandeze **Laxbonbons** zacharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul **1 cor.**

Chimicale, drogoue, legături și bandagerie chirurgice. Instrucție pentru prepararea diferitelor vinarsuri, liqueruri, rom și altele. Tee rusice, parfumuri, săpunurii crem escelent pentru față și mâni. Articole cosmetice, oleu pentru păr. Esență pentru picatul și întărirea părului. Apa de gură și dinți precum și praf. Ori-ce fel de articol din bransă. Toate foarte ieftine. Faceți întrebare și veți veți convinge.

(67) 14—

Cornel Demeter.

apotecar în Orăștie (Szászváros) Iskola-u. 55

Despre păcatele sătenilor.

Găzanie poporală
de Ioan Roman.

A apărut, în »Cărțile Săteanului Român« (Nr. 3) și costă 20 fil. plus porto 3 fil. Comandele se se adreseze la: Răvașul, Cluj, Jókai u. 6. sz.

»LUCEAFĂRUL«

Revistă pentru literatură și artă. Anul IV. Apare de 2 ori pe lună. Publică: nuvele, schițe, poezii, articole muzicale, descrieri de călătorie, cronici, dări de samă și numeroase ilustrații artistice și de actualitate.

ABONAMENT:

Ediția simplă: În an 12 coroane. În România și străinătate 18 cor. 6 luni 6 cor. În str. 8 cor. Pentru profeți săraci, învățători și studenți: Un an 7 cor, în străinătate 12 cor. Ediția de lux: În an 20 cor. În România 25 c. 6 luni 10 cor., în străinătate 22 cor. 50 bani.

La administrația »Răvașului« se află:

Cartea Durerii, de E. Bougaud. Prețul legată eleg. 2 cor. 50 fil. broșurată 1-50.

Ep. P. P. Aron și D. Novacovici, de Dr. Bunea. Prețul 4 c. 50 f. plus 20 fil. porto.

Discursuri, Autonomia bis. de Dr. Bunea. Prețul 5 cor. plus 20 fil. porto.

Visuri trecute, de Alesandru Ciura. Prețul 1 c. plus 10 fil. porto.

Cântece, de Emil Sabo. Prețul 1 cor. plus 10 fil. porto.

Castelul din Carpați, de Jules Verne. Broș. 1 cor. 60 fil. plus porto 10 fil.

Vechile Episcopii, de Dr. Bunea. Prețul 2 c. 50 fil. plus porto 10 fil.

Tipografia

»CARMEN«

PETRU P. BARIȚIU

..... CLUJ

Ferencz József-út 58 sz.

Primește tot felul de lucrări, ce cad în bransa acestei măestrii, executându-le cât se poate de cu gust, în stilul cel mai modern și cu prețuri moderate.

Comandele se primesc și la Librăria D-lui Erich Fabritius din Cluj (Piața Regelui Matia nr. 32.)

Ca prima tipografie românească în acest comitat, se roagă de binevoitorul sprijin al celorlalte institute românești, precum și al privaților.

O carte cu adevărat bună!

»Mama S-tului Augustin«

de

EMIL BOUGAUD

episcop frances.

Tradusă de »SALBA« clericilor români din Budapesta și tipărită cu îngrijirea și cheltuiala d-lui

Dr. E. DĂIANU.

Prețul: broșurat 3 cor., legat 4 cor.

Se capătă la administrația

RĂVAȘULUI

Cluj, Jókai utcza nr. 6.